

In memoriam Matti Mälkiä

Jari Stenvall

Matti Mälkiä, poliisiammattikorkeakoulun yliopettaja, menehtyi tapaturmassa saamiinsa vammoihin 11.8.2010. Kuollessaan hän oli 50-vuotias. Matti Mälkiä työskenteli viimeiset kymmenen vuotta poliisiammattikorkeakoulussa tutkijana ja opettajana. Tätä ennen hän toimi noin 15 vuotta Tampereen yliopiston hallintotieteen laitoksella. Mälkiän työpanos onkin ollut merkittävä niin poliisihallinnon kuin suomalaisen julkisen hallinnon tutkimuksessa.

Matti Mälkiä työskenteli, toimi ja vaikutti erityisesti omalla persoonallaan. Hänelle olivat erityisen tärkeitä älylliset ja haastavat keskustelut, jotka olivat vaativia ja merkityksellisiä myös keskustelukumppaneille. Matti oli ystävä, jonka seurassa omat ajatukset tuulettuivat ja lähtivät uusille urille. Yli kaksikymmentä vuotta sitten hämmästelin luentosalissa tätä opiskelijaa, joka haastoi väittelyyn luennoitsijan. Keskustelun kohteena oli erään kirjan johdantosivu ja sen merkitys johtamistutkimukselle, ja noviisina ihmettelin moista rohkeutta.

Monelle nuorelle tutkijalle Matti Mälkiän merkitys alaan perehdyttäjänä oli erittäin suuri. Käytännössä hän koulutti useita tulevia professoreita ja keskeisiin tehtäviin päätyneitä henkilöitä. Ensimmäiset omat artikkelini, ulkomaan konferenssit ja järjestetyt tieteelliset seminaarit toteutuivat yhdessä Matti Mälkiän kanssa. Mentorina toiminen jatkui tämän jälkeenkin, ja työpaikasta riippumaton ystävyys.

Opettajana, ystävänä ja kollegana Matti oli vaativa ja arvostettu. Tämä monipuolisuus näkyi hänen työurallaan. Kun Matilta sai myönteisen palautteen julkaistusta kirjasta tai artikkelista, tiesi onnistuneensa. Palaute oli aina rehellinen ja kiertelemätön. Vaativuus tarkoitti samalla sitä, että yhdessä työtä tehtäessä myös oppi jotakin myös itse.

Matti Mälkiän perehtyneisyys ja lukeneisuus oli laaja-alaista ja syvällistä. Tämä näkyi

myös työuralla. Julkaisut kohdistuivat niin organisaatioteorioihin, informaatioteknologiaan, tutkimuksen tekemisen metodologiaan, kielen tutkimukseen kuin poliisin johtamiseen ja analyysitoimintaan. Kun tähän yhdistyi avuliaisuus, Matti oli korvaamaton tietolähde, kun esimerkiksi opiskelijoiden ohjausta varten tarvitsin perustietoja jostakin uudesta alueesta.

Tutkijalle tärkeä ominaisuus on kyetä ymmärtämään kokonaisuuksia, katsomaan metsää puilta. Matti Mälkiällä olikin uskomattoman hyvä kyky jäsentää ja omaksua asioita ja löytää niistä olennaisiin. Tämä jäi perinnöksi myös hänen kollegoilleen.

Asioihin vaikuttaminen oli yksi Matti Mälkiän tavoitteista. Hänellä oli omaperäisiä näkemyksiä ja ajatuksia niin poliisihallinnon johtamisesta ja sen kehittämisestä kuin julkisen hallinnon tutkimuksesta ja sen eri osa-alueista. Tutkijalla ja kehittäjällä tulikin olla kanttia sanoa asioista ja argumentoida niiden puolesta.

Matti suhtautui asioihin ja tekemiseen intohimoisesti. Tämä näkyi työlle omistautumisena ja pitkinä työpäivinä. Olipa kysymys organisaatiokulttuurista, käsitteellisestä analyysistä, science fiction kirjallisuudesta tai blues -musiikista, Matti keräsi itselleen uskomattoman perusteellisen tietämyksen. Tästä intohimosta löytyi myös elämisen mielekkäys.

Matti Mälkiä oli vahva ja omanlaisensa persoonallisuus, joka jätti jälkensä moneen. Hän oli henkilö, joka tunnettiin ja tiedettiin. Matilla olikin laaja kansallinen ja kansainvälinen verkosto. Hänelle juuret ja sukulaiset Raumalla olivat myös tärkeitä. Ystävänä hän oli luotettava ja lojaali, ja aina tinkimättömän rehellinen. Ilman ystävyttämme myös oma urani ja persoonani olisi hyvin toisenlainen.

Matti Mälkiä ehti paljon, mutta paljon jäi myös kesken. Kesällä keskustellessamme hän pohti, mihin asioihin hän työssään halusi vielä

vaikuttaa. Epäilemättä hänellä olisikin vielä ollut paljon annettavaa oman alansa, poliisitoiminnan johtamisen kehittämisessä. Matin menehtyminen oli paitsi inhimillinen tragedia, myös iso menetys koko ammattikunnalle. Itsenäisesti

ajattelevana, älykkäästi ajatuksiaan puolustavana ja rohkeasti esittävänä Matti Mälkiä on kuitenkin vaikuttanut laajemmalle ja syvemmin kuin ehkä itse oivalsikaan. Kiitos Matille tästä kaikesta.